

Kultursjokk ga lyst til å hjelpe

Elisabeth Nyrud fra Molde vil bygge førskole i Gambia

Friminutt: Karusellen er populær i friminuttene.

Blid: En smilende og trivelig gutt fra førskolen.

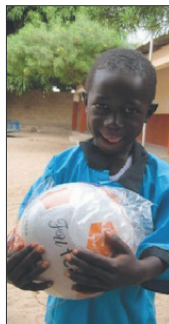

Sko: Ingen går inn med utesko!

Elisabeth Nyrud tok fri fra jobben for å oppleve Afrika. Nå vil hun tilbake til **fattige Gambia** for å starte førskole.

Video: Stor konsentrasjon når ungene får se på video.

Fotball: Ungene elsker å spille fotball.

Slik begynte det: Elisabeth Nyrud var nysgjerrig på å oppleve en helt annen kultur. I tillegg ville hun se om det noen som hadde behov for hennes innsats. I førbestemte hun seg for å omsette ideen til virkelighet.

Jeg søkte, og fikk permisjon fra arbeidsplassen min, EKH på Aro. Dermed var det bare å planlegge og gjennomføre reisen. At det ble Gambia var helt tilfeldig. Jeg kontaktet flere store hjelpeorganisasjoner for å tilby min frivillige, selvfinansierte hjelp, uten å få nevneverdig respons. Via bekjente ble jeg presentert for en liten humanitær organisasjon, som var positiv til initiativet mitt, forteller Elisabeth Nyrud til Romsdals Budstikke.

I begynnelsen av januar i fjor var hun på vei til familien på Gardermoen. Hun reiste sammen med ei jente på 19 år, som hadde samme ønske som henne. Hun hadde vært i Gambia på ferie før. Elisabeth Nyrud hadde aldri vært i Afrika, og var naturligvis både spent og litt nervøs.

Jeg hadde forberedt meg ved hjelp av litteratur, men det hindret ikke at kultursjokket ble formidabelt. Møtet med det støvete, varme landet hvor gatene var fulle av søppel, pågående gambiere, som tror alle hvite per definisjon er millioner, ble voldsomt. Det tok tid å akklimatisere seg, sier hun.

Hva gikk jobben ut på?

Vi skulle jobbe på en førskole. Vår viktigste oppgave på skolen var å oppdatere faddere hjemme i Norge med rapporter og informasjon om fadderbarna. Det første møtet med barna var overveldende. De kom stormende, smilende og huiende imot oss og skulle hilse. Alle villta oss i hånda samtidig. Det var utrolig stas å få besøk av tubah, som de kaller oss hvite. Alle hadde skoleuniformer, og så helt like ut i mine øyne. Det tok lang tid å skille dem fra hverandre, men etter hvert som jeg ble bedre kjent, lærte jeg det og fikk god kontakt med de blide og vennlige små menneskene.

Hvilke problemer har de menneskene du møtte i Gambia?

Gambia er et av verdens fattigste land, selv om det umiddelbart ikke synes. Det er ikke nødvendigvis slik at du ser barn som sulter. Men fattigdommen betyr for eksempel at legebesøk ikke er prioritert. Derfor kan små bagateller utvikles til store problemer. Tilsyn av helsesøster ville ofte hjulpet betydelig. Mange av ungene på skolen hadde helseproblemer, som øyekatt, magesmerter og sår av forskjellig slag. En gutt hadde for eksempel en levende parasitt i øyelokket. Svært plagsomt, selvsagt.

Mangefull skolegang er et annet stort problem. Førskolene er en del av de øvrige skolene er privateide, og folk må betale skolepenger for alt fra førskole til barneskole, ungdomsskole og videregående. I Gambia er 60 prosent av kvinnene og 40 prosent av mennene analfabeter, opplyser Elisabeth Nyrud.

Da halvåret var over, reiste Elisabeth Nyrud hjem igjen til Norge. Men hun var på ingen måte ferdig med Gambia.

I slutten av desember reiste jeg

tilbake. Denne gangen for fire uker, og i utgangspunktet bare på ferie. Jeg besøkte skolen hvor jeg hadde jobbet, og gjensynsgleden var stor, sier hun.

Etter hvert vokste tanken om at hun ville starte sin egen førskole, og nå har hun lyst til å virkeliggjøre tanken.

Jeg ønsker å bidra til at ungene skal få skolegang. Intensjonen er at skolenskal omfatte to år. Dervil elevene får elementær kunnskap om tall og bokstaver. Undervisningen skal forttrinnsvis foregå på engelsk, som er det offisielle språket i Gambia.

Det betyr at de vil lære språket tidlig og stå bedre rustet når de skal begynne på barneskolen. De vil få et varmt måltid mat daglig, vitaminer, samt regulær helsehjelp. Dette ved siden av sang og lek selvsagt.

Hvordan skal du klare de økonomiske sidene ved dette?

Å bygge skole koster naturligvis penger jeg, som privatperson, ikke har. Jeg tenker å opprette en stifteelse hvor jeg håper at først og

fremst næringslivet, men også enkeltpersoner, vil bidra. Jeg skal selvsagt rapportere til bidragsjerne om hvordan pengene blir disponert. Jeg vil også skaffe faddere i Norge. Å holde et barn på førskole koster forsvinnende lite for oss, kanskje 1000 kroner for et år, men betyr utrolig mye for barnet som får hjelp. Jeg håper at min historie og ønsket om å hjelpe noen i et fattig land til bedre liv, vil tenne lysten til å bidra til et slikt prosjekt.

Til tross for kultursjokket hun fikk ved det første møtet, har Elisabeth Nyrud lært seg å bli glad i Gambia og befolkningen.

Landet blir kalt The Smiling Coast of Africa, og det er ikke uten grunn. Slik er det faktisk, og jeg synes ungene fortjener en sjanse til utdanning. Det er den eneste måten å komme ut av fattigdommen på. De har ikke hatt samme flaks som oss, å bli født i Norge, sier Elisabeth Nyrud.

Ivor Gjestenli

Førskole: Elisabeth Nyrud sammen med ett av barna på førskolen der hun jobbet.

ALLE FOTO: ELISABETH NYRUD